

10-1. מרים חסן עבד אלקרים חמאד ואח'

חוסין מוחמד חוסין עבדאללה חמאד

כולם באמצעות עו"ד מיכאל ספרד ו/או שלומי זכריה ו/או אמילי שפר ו/או מיכל פסובסקי ו/או מוריה שלומות ו/או מוחמד שקיר מטעם "יש דין – ארגון מתנדבים לזכויות אדם", כולם מרח' דוד חכמי 12, תל-אביב 6777812 ; טל: 03.6206947/8/9, פקסי: 03.6206950

העותרים
(המשיבים
בבקשה)

-- נ ג ד --

4-1. **שר הביטחון**, באמצעות ב"כ עו"ד אבינעם סגל אלעד/ רן רוזנברג מפרקליטות המדינה, משרד המשפטים, רח' סלאח א-דין, ירושלים.

5. **מועצה מקומית מטה בנימין**, באמצעות ב"כ עו"ד סילבצקי, מרח' קרן היסוד 27, ירושלים, טל' 02.6248877, פקסי 02.6248553

6. **עמונה אגודה שיתופית חקלאית להתיישבות קהילתית בע"מ** באמצעות עו"ד יי קוסטליץ מרח' כינרת 3 בני ברק, טל' 03.7671500, פקסי: 03.7671501

32-7. **אמיטי אורן ואח'**, באמצעות עו"ד יהודה רסלר ואח', מרח' דוד המלך 28 ת"א, טל': 036954284 פקסי: 036919437

50-33. **איילה גולדברג ואח'**, באמצעות עו"ד הראל הרנון, רח' הרטום 16, ירושלים, ת.ד. 45151, טל': 02.6509100, פקסי: 02.6509110

69-51. **אורי אבל ואח'**, באמצעות עו"ד מרדכי בייץ ואח' ממשרד יגאל ארנון ושות', מרח' הלל 31, ירושלים, 9458131, טל' 02.6239239, פקסי: 02.6239233

70. **יעל וייס לינציץ**, באמצעות עו"ד מרדכי וייס, מרח' הנצי"ב 22 תל אביב, 67018, טל': 03.5621914, פקסי: 03.5621915

המשיבים
בעתירה
(המבקשים
בבקשה)

תגובת העותרים לבקשת המדינה לעיכוב ביצוע פסק-

הדין בארבעים וחמישה יום

בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מאתמול, 20.12.16, בערב, מתכבדים העותרים להגיש את תגובתם לבקשת המדינה לדחות את מועד ביצוע פסק הדין שהוגשה ביום 20.12.2016 והומצאה לעותרים בשעה 21:30 בלילה.

העותרים יבקשו מבית המשפט הנכבד לדחות את בקשת המדינה ולחייבה בהוצאות משמעותיות.

לשם הנוחיות, המשיבים בבקשה לעיכוב הביצוע יכוננו להלן: העותרים.

בפתח הדברים: עסקה מושחתת בעמונה

1. צר לנו על השימוש בקלישאה, אך היא מתבקשת: **כדבר הזה עוד לא היה בישראל**. ישראל למודת התנהלויות שערורייתיות של הרשות המבצעת ואף התנהלות לא מכובדת כלפי צוים של בית המשפט הנכבד, אך כדבר הזה עוד לא היה.

2. בקשה זו לעיכוב ביצוע, המוגשת ארבעה ימים בטרם המועד שנקבע לקיום פסק-דין שקצב שהות של שנתיים למדינה לבצעו, היא שיאו של תהליך התפרקות המשיבים משאריות מראית העין של שימור ערכים של שלטון החוק, שוויון, הגנה על הקניין והגינות.

3. בקשת המבקשים מבוססת על **עסקה מושחתת** בין ממשלת ישראל לבין פורעי חוק, בברכתו של היועץ המשפטי לממשלה אשר למרבה הבושה התיר ואף סלל את הדרך לכניעת מדינת ישראל לסחטנות של מי שצו שיפוטי חייב אותם לפנות את הקרקע אליהם פלשו.

4. כידוע לכל, אנשי עמונה הודיעו כי ינהלו מאבק נגד ביצוע פסק-הדין וכי פינויים לא יעבור בשקט. במקום שאיומים אלו יענו, כראוי למערכת החרדה לשלטון החוק, בנחישות (ולאו דווקא באפס סבלנות כפי שהיה קורה לו המאיימים היו בדואים בנגב, ערבים בגליל או פלסטינים בגדה) – החל מסע התרפסות שלא היה כדוגמתו במחוזותינו כאשר ראשי המדינה מתחננים לפולשים שדבקים באידאולוגיית הנישול, כי יאותו בטובם, בתמורה להבטחות שהלכו ותפחו, לא להקשות על כוחות הביטחון האמונים על ביצוע פסק הדין, לא לעשות שימוש באלימות ולא להתנגד. **אנשי עמונה סירבו לכל הצעה ועמדו במרים הסחטני, עד שהובטח להם שתחת הנישול שביצעו בעשרים השנים האחרונות יותר להם לבצע נישול מחודש של חלקות סמוכות למאחז. אה, וגם הובטח להם שיקבלו פיצוי בסך של כמיליון ₪ למשפחה (פיצוי על כך שלא יתנגדו בשטח לביצוע פסק דין!) – ראו ס' 2 (ב) להחלטת הממשלה מס 2178 מיום 18.12.2016, נספח ב/11 לבקשה).**

5. כתב הבקשה היא הראיה הטובה ביותר עד כמה אבדה הבושה. כבר בתחילתו מסבירה המדינה שהושקעו "מאמצים עילאיים" כדי "[ל]אפשר את פינוי תושבי עמונה בדרכי שלום וללא עימות **והתנגדות מטעמם**" (פסקה 2 לבקשה, ההדגשות במקור), כאשר מאמצים אלה באו לידי ביטוי ביצירת מתווה שיעניק לתושבי עמונה פיצוי ותמורה על אכיפת הדין נגדם.

6. המתווה שבכדי ליישמו מבוקשת בקשת עיכוב ביצוע זו, מבוסס על שניים (מעבר להמטרה של כספי ציבור על תושבי עמונה): הראשון, הכרזה על חלקה בת כחמישה דונמים, היא חלקה מספר 38 באדמות הכפר סילוואד – כקרקע "נטושה" על-פי הצו בדבר נכסים נטושים (רכוש הפרט) (יהודה ושומרון) (מס' 58), התשכ"ז – 1967 (להלן: "הצו בדבר נכסים נטושים"), הקצאתה למועצה האזורית מטה בנימין ושיכון חלק מהמשפחות הפולשות לאדמות העותרים ובני קהילתם, בתחומה. השני, **התחייבות לשנות את החוק המהותי הנוהג בשטחים הכבושים** כדי לאפשר פירוק שיתוף שערורייתי וכפוי בחלקות בהן יקבע כי חלקן בלבד נטוש, והקצאת החלק "הנטוש" לתושבי עמונה. זאת, בניגוד מוחלט ותוך הפרה של המסגרת הנורמטיבית החולשת על פעילות המשיבים 2-3 בשטח, היא המסגרת של המשפט הבינלאומי ההומניטארי.

7. המבנה המשפטי שביסוד המתווה הוא זה:

א. על-פי הצו בדבר נכסים נטושים (ודיני הכיבוש שבמשפט הבינלאומי), קרקע שבעליה אינו באזור ואין מחזיק מטעמו באזור, נמסרת לניהולו של הממונה על הרכוש הנטוש אשר משמש

כנאמן הבעלים עד לשובו. הממונה אינו הופך לבעלי הרכוש הנטוש. עד לאחרונה עמדת הצבא והיועצים המשפטיים לדורותיהם הייתה שהנאמנות אוסרת להקצות קרקע נטושה אלא בתנאים מאוד דוקניים - רק לבני משפחתו של הבעלים או בני קהילתו, לזמן קצר ביותר (למשל קרקע חקלאית ניתן להקצות לעונה חקלאית בלבד) ותוך שאלה מורשים לעשות בה שימוש נמשך בהתאם לייעוד שהיה לקרקע קודם לנטישה. המדיניות הנוהגת, כפי שעוצבה על ידי מנהלת המחלקה האזרחית בפרקליטות המדינה בעבר, עו"ד פליאה אלבק ז"ל, הייתה שלא לאפשר הקמת התנחלויות ישראליות על אדמות המוגדרות כנכסים נטושים. בפועל לא נעשו למיטב ידיעת העותרים הקצאות כלשהן של קרקעות נטושות בעשורים האחרונים. בימים האחרונים העניק היועץ המשפטי לממשלה היתר לחרוג ממדיניות זו ולאפשר שימוש בקרקע המוכרזת כנטושה באיזור המאחז הבלתי מורשה עמונה לשיכון זמני של מפוני המאחז.

במילים אחרות היועמ"ש אישר לשנות את ייעודה של הקרקע שהיא כולה חקלאית, להקצותה שלא לקרובי הבעלים אלא דווקא למי שכבר השיגו גבול וסירבו לפנות שטח. במילים פשוטות: היועמ"ש אישר להפר את חובת הנאמנות לה חב המשיב ולה חב המפקד הצבאי.

סטיה זו ממדיניות ארוכת שנים, נעשתה ללא הליך תקין, וללא כל טעמים עניינים שיצדיקו זאת, בגדרי מתחם הסבירות (השוו: עע"מ 4573/12 פיינגולד נ' הוועדה המחוזית לתכנון ובניה מחוז ירושלים, בפסקאות 5-6 (22.12.2013); בג"ץ 6268/00 קיבוץ החותרים אגודה שיתופית חקלאית רשומה נ' מינהל מקרקעי ישראל, פ"ד נה(5) 639, 658-659 (2001) בג"ץ 5277/96 חוד, חברה לתעשיות מוצרי מתכת בע"מ נ' שר האוצר, פ"ד נ(5) 854, 860-861 (1997); יואב דותן הנחיות מינהליות). (1996) 386 (138-147/)

במקרה דנן, על שיקול הדעת שהפעילה המדינה מעיב צל כבד של היעדר טעם ראוי לסטייה ממדיניות קודמת ואיזון לקוי בין השיקולים השונים, ממנו לא ניתן להתעלם (ראו בעניין זה: בג"ץ 5134/14 התנועה למען איכות השלטון ואח' נגד מועצת מקרקעי ישראל ואח'; פסק דין מיום 14.11.2016, פסקה 33 ואילך לפסק דינה של כב' השופטת ע' ברון).

ב. לגבי חלקות שרק חלק מהבעלים שלהם אינם באזור, הובטח לתושבי עמונה כי הצבא יתקין צו צבאי שיתיר ביצוע פירוק שיתוף בכפיה, באופן שרירותי ולפי ראות עיני גורמי הצבא, ואז החלק היחסי "הנטוש" בחלקות אלה יועבר לשימוש תושבי עמונה על-ידי הקצאה למועצה האזורית (סעיף 3 למתווה עמונה המצורף לבקשה כנספח ב/1). פירוק שיתוף זה יעשה בצו צבאי תוך עקיפת הצורך בהליך שיפוטי ובהכרעה של בית המשפט כפי שנדרש במצב החוקי השורר כיום, ובכפייה. מדובר במעשה שהבעלים של החלקה אינו מוסמך לעשות, והנה, לפי מתווה זה, המחזיק בנאמנות, אשר זכותו לעולם פחותה משל הבעלים והוא אמור לקיים את חובת הנאמנות בהתאם לרצון הבעלים, מסמיך עצמו לבצע.

ג. וזה לא השיא. כיצד התגבר היועמ"ש על הפגיעה בשוויון הטמונה בהקצאות ללא מכרז דווקא לתושבי עמונה ולא לאף אחד אחר? חוות-דעתו אומרת כי קיים "צורך ציבורי דוחק" להעביר דווקא אל מפוני עמונה וזאת בכדי "להחליש במידה ניכרת את עצמת ההתנגדות לפיני" ו-"בהעדר חלופות הולמות" (זאת למרות שהמדינה טענה בעבר כי קיימות חלופות הולמות וקיימות עבור תושבי המאחז, כפי שפרטה בבקשה הקודמת לאי קיום פסק הדין מיום 30.10.2016). קשה להאמין אבל כניעה לסחטנות עבריינית הפכה בחוות-דעתו של היועמ"ש לעילה לחרוג מעקרון השוויון.

8. לצערנו לא נוכל לברור את המילים ועלינו לומר את הדברים כהווייתם: המשיבים מתכוונים לבצע הפרה בוטה של הנאמנות, לגזול אדמה פרטית השייכת לפלסטינים, ולמוסרה למי שכבר הוכיחו שהם אינם בוחלים בפלישה לקרקעות של אחרים, מסרבים לצאת מהם ואף מאיימים בהצבת קשיים בפני ביצוע צווים שיפוטיים. זאת, תוך ביצוע שידוד מערכות חקיקתי אשר נוגע – לראשונה מזה 50 שנות נוכחות צבאית בשטח הכבוש – בדין המקרקעין המהותי הקיים בשטח, ומבלי שקיימת כל הצדקה לכך. קשה לחשוב על הפרה ברוטאלית יותר של חובת הנאמנות. המדובר במעשה לא מוסרי ובלתי חוקי בעליל, וכל מי שמעורב בו דורס ברגל גסה עקרונות של מוסר יהודי ואוניברסאלי וכן הוראות ברורות של המשפט הבינלאומי ההומנטארי, כפי שהן קבועות בראש ובראשונה בתקנה 43 לתקנות הנספחות לתקנות האג משנת 1907 ובתקנה 46.

9. ברור שכל רכיב וכל תו של המתווה, הבלתי חוקי והבלתי מוסרי לא יכול לעמוד משפטית, וניכר כי גם היועץ המשפטי לממשלה ושאר גורמי היעוץ המשפטי ברשויות האחרות ערים לכך.

10. המתווה האמור, אותו הסכם כניעה שבין ממשלת ישראל ובין קבוצה קטנה של תושבים, אשר התיישבה על אדמה פרטית של אחר, בידיעה כי זהו המצב, תוך בניה בלתי חוקית של עשרות מבנים שישרתו אותם, מהווה דוגמאת ספר הדרכה להסכם אשר דינו בטלות בשל היותו סותר את תקנת הציבור. זאת, בשל ההתחייבות חסרת התקדים של המדינה לשנות את המערך החוקי והחקיקתי הקיים באזור, הפיצוי הכספי והנישול של אדמות פרטיות והכל כדי להשביע את תאוותם של קבוצות אנשים שאינה מוכנה לקיים פסק דין, מבלי שיינתן לה פיצוי ראוי, על פי בחירתה.

היעדרה של עילה לעיכוב ביצוע פסק הדין והטענות הסותרות של המדינה בבקשתה

11. לגופה של בקשה זו החשוב הוא שהמדינה לא הצביעה על כל עילה שבדין לדחות את ביצוע פסק-הדין.

12. המדינה מציגה שני נימוקים לבקשתה (ככל שאפשר לזקק נימוק קוהרנטי מבקשתה): הראשון הוא שנדרש זמן למציאת פתרון מגורים זמני לשביעות רצונם של אנשי עמונה, והשני – אם הבנו נכון – שהדחייה נדרשת כדי למנוע אלימות והתנגדות.

13. שני הנימוקים אינם נכונים עובדתית ואינם יוצרים עילה משפטית. ולמעלה מזאת: ככל שהם קיימים המדינה אחראית להיווצרותם בהתנהלותה ובמחדליה כפי שיפורט להלן.

א) לעניין פתרונות הדיור עבור תושבי עמונה

14. נקודת המוצא היא שהמדינה ערוכה לפינוי במועד שנקבע בפסק הדין ואף הכוחות הנדרשים לביצוע המשימה מוכנים לכך (פסקה 13 לבקשה). נזכור שכבר בבקשה הקודמת לעיכוב ביצוע שהגישה המדינה ביום 31.10.2016 (להלן: "הבקשה הקודמת"), הודיעה המדינה כי היא תהיה ערוכה לפינוי במועד ככל שבקשתה תידחה (והיא אכן נדחתה). במילים אחרות – אין טענה של חוסר יכולת לבצע את פסק הדין, וכשהמדינה אומרת שהיא ערוכה יש להניח שהדבר כולל גם את ההיערכות לשיכונם הזמני של המפונים.

15. לצד נקודת המוצא האמורה, בבקשת המדינה נטענה הטענה **השגויה והמטעה** שהדחייה נדרשת לנוכח השינוי שהתרחש לאחרונה משהוגשה ההשגה על הכרזת חלקה 38 כנכס נטוש, דבר שפגע במתווה פתרונית הדיור הזמניים שהתבסס על שיכון מספר משפחות בחלקה זו. טענה זו אינה נכונה, בפשטות.

16. **ראשית** יאמר כי המתווה לפינוי עמונה (נספח ב/1) נחתם כשגם המדינה וגם תושבי עמונה כבר ידעו שחלקה 38 היא ככל הנראה לא נטושה. מכתב שנשלח ע"י הח"מ, ציין זאת במפורש וזאת עוד בטרם החלטת תושבי עמונה לקבל את המתווה צורף לבקשה (נספח ב/5) אך העותק אינו קריא, ולפיכך אנו מצרפים אותו כנספח 2 לתגובה זו.

17. **שנית**, במתווה עמונה נאמר במפורש שלצורך הכשרת השטח לדיור זמני, לרבות בחלקה 38, נדרשים חמישה שבועות (סעיף 2) ולפיכך התחייבה המדינה לאנשי עמונה כי היא תבקש דחייה של 45 יום בביצוע פסק הדין (סעיף 5). **הנה כי כן – אין שום קשר בין הבקשה דנן להשגה שהגיש המחזיק בחלקה 38.**

18. אז אחת מהשתיים: או שהמדינה אוחזת בפתרונות חלופיים וכפי שהודיעה פעמיים היא ערוכה לביצוע הפינוי, או שבנתה על דחייה ולא התכוננה לתרחיש שבמסגרתו תיאלץ לקיים את פסק הדין במועדו. אם האחרון הוא הנכון – מדובר בניזוי בית המשפט. אם הראשון הוא נכון אז אין שום עילה לבקשה לעיכוב ביצוע.

19. **שלישית**, וזאת חשוב להבהיר: חלקה 38 עצמה מאפשרת מתן פתרון מגורים ל-12 משפחות מתוך 40, וזאת על פי ה-"תכנית" שהותקנה על פיה (ראו פרוטוקול דיון מועצת התכנון העליונה, ע' 5, שורה לפני אחרונה מהסוף). המאחז עצמו כולל כ-40 משפחות. מדוע עולה כלל הצורך לעכב את הפינוי של שאר המשפחות אשר לא היו אמורות מלכתחילה למצוא עצמן במסגרת המגורים המצומצמים בחלקה 38?

20. **רביעית**, המדינה טענה עוד בבקשה הקודמת כי קיימת עבודה תכנית קיימת, בפועל, שניתן להתחיל לבנות על פיה, באזור שהוגדר כאזור תעשייה בהתנחלות שילה אבל ניתן בנקל להתחיל ולפתחו למגורים זמניים. המדינה בחרה שלא לפעול במישור זה לאחר דחיית בקשתה, אלא לנסות להפעיל חלופה בעייתית ביותר, אשר הינה, על פניה, בלתי חוקית ומשנה מדיניות נוהגת של עשורים רבים, והכל על מנת להפיס רצונם של תושבי המאחז. מכל האפשרויות שעמדו לפתחה של המדינה עם מתן החלטתו הקודמת של בית המשפט הנכבד, בחרה המדינה דווקא בפתרון שלגביו קיימת אפס וודאות משפטית, והמדינה אף הוסיפה על קשיים אלה את הקשיים המשפטיים (והבלתי חוקיים בעליל) של פירוק שיתוף בכפייה ביחס לחלקות נטושות לכאורה, לצרכי תושבי עמונה. ניכר כי המדינה שבה ודוחה את כל הפתרונות ההגיוניים והקיימים עבור תושבי עמונה, וזאת לצורך המצאת פתרונות בלתי אפשריים, אשר רק יובילו לעוד התדיינויות משפטיות סביב המאחז, והמשך גרירת הרגליים ביחס לביצוע פסק דינו של בית משפט נכבד זה.

21. החיפזון, כידוע, מן השטן, והאופן הנמהר בו בוצעה החלטת המדינה לקדם את ה-"תכנית" ביחס לחלקה 38 אומר הכל: הוצאת צו צבאי חיש מהר אשר מאפשר הגשת התנגדויות לפרק זמן מוקצב של 48 שעות; הפקדת התכנית להתנגדויות ביום שישי בשעות הבוקר, כאשר ימי סוף השבוע נמנו במניין 48 השעות; קיום דיון בזק במועצת התכנון העליונה, וזאת מבלי לזמן כלל את המתנגדים ובאי כוחם לדיון(!); והגנבת החלטה של מועצת התכנון העליונה יום חמישי בשעות הערב המאוחרות, מבלי ליידע את ב"כ המתנגדים על כך. התנהלות המדינה סביב חלקה 38 באה ללמד, כי המשיבים התפרקו מכלל עקרונות המנהל הציבורי הנדרשים במקרים אלה, והכל כדי להוביל לפיוסם של אלה המאיימים בשימוש באלימות. מכל מקום, ברי כי ה-"תכנית" הזו נעדרת לכל הפחות לעת הזו, כל ישימות בשל

המכשול הקנייני כפי שהובא לידיעת המשיבים כולם, עוד טרם נחתם המתווה. אין בכך כדי לעמעם את אי החוקיות הדיונית והמהותית שעולה מהתנהלות המשיבים, אולם יש בכך כדי להצביע על אובדן העשתונות הערכי שדבק במשיבים.

(ב) לעניין החשש מפני אלימות והתנגדות לפינוי

22. במקביל מפזרת המדינה לאורכה של הבקשה אמירות מהן ניתן להבין כי הדחייה נדרשת כדי לאפשר פינוי בדרכי שלום.

23. ראשית יאמר המובן מאיליו והוא שזוהי עילה בעייתית מאוד שכן מדובר בכניעה לאיומים באכיפת חוק ובביצוע צו שיפוטי של בית המשפט העליון. עמד על כך בית המשפט הנכבד בהחלטתו מיום 14.11.2016 בבקשה הקודמת לעיכוב ביצוע בתיק זה (להלן: "ההחלטה בבקשה הקודמת") כשפסק (ההדגשה שלנו):

"לפי האמור בבקשת המדינה ובפרפרזה שהוגשה, קיים חשש שפינוי שלא בהסכמה יוביל למעשי אלימות ואיבה מצד גורמים קיצוניים, בין כלפי כוחות הביטחון ובין כלפי האוכלוסיה הפלסטינית. כן הועלה חשש כי מעשים אלה עלולים להוביל להחרפת המצב הביטחוני בכללותו. איננו מקלים ראש כלל ועיקר בהערכות הגורמים המוסמכים שזכרו בבקשת המדינה ובתשובתה לתגובות הצדדים האחרים. אף איננו מתעלמים מהקשיים שנלוו כזכור לנו לפינוי הקודם בעמונה לפני כעשור. עם זאת, אסור להתעלם גם מההשלכות שעלולות להיות להימנעות מביצוע פסק הדין בנסיבות כאלה. המסר הטמון בכך הוא שניתן למנוע ביצועם של פסקי דין בשל חשש של המדינה מפני איומים ואלימות, מסר שעמו אין להשלים במדינת חוק".

(פסקה 26 להחלטה בבקשה הקודמת).

וראו בהקשר זה גם: בג"ץ 9496/11 יורשי המנוח רבאח מוחמד עסאף עבדאללטיף נ' שר הביטחון ואח' (החלטה מיום 4.11.2015, פסקה 8 להחלטת כב' הנשיאה, השופטת מ' נאור).

24. חשש זה שהתריע בפניו בית המשפט הנכבד אז, נכון וביתר-שאת, היום. בחודשיים האחרונים חזה עם ישראל במסע הלחצים והאיומים שפינוי עמונה יביא לאלימות ולהתנגשות, מסע אשר כלל בנית מבנים בלתי חוקיים נוספים בשטחי המאחז בכדי לשכן בהם את המתנגדים לפינוי, והזמנת בני נוער לאייש את המאחז בכדי שמספר המתנגדים לפינוי יהיה רב. שלטון החוק מחייב לפיכך עמידה דווקנית על ביצוע פסק הדין במועד שנקבע לו אחרת ידעו כולם שאין סיבה להיות אזרח שומר חוק, ודווקא כדאי לאיים בהתנגדות ובמהומות.

25. אכן, הבקשה מקוממת גם משום היחס המועדף שמקבלים איומי אנשי עמונה. ניתן רק לדמיין כיצד הייתה מגיבה המדינה אם אזרח מן השורה שאין לו הקשרים והגיבוי הפוליטי שיש לאנשי עמונה, היה מאיים על הרשויות בהתנגדות לביצוע צו שיפוטי. למעשה לא צריך לדמיין – ישראל מצולקת מפינויים קשים של אזרחים אומללים שמסיבות כלכליות הוצאו לפועל צווי פינוי נגדם – בכפר שלם, בגבעת עמל בכפר הבדואי אל-עראקיב שבנגב וכמובן במגזר הפלסטיני גדה המערבית.

26. יוער, כי גם בהקשר זה "תרמה" המדינה, הגם שבמחדל, להיווצרות המצב: בשבועות האחרונים, עם דחיית המתווה הראשוני על ידי תושבי עמונה שכן הוא לא סיפק את מבוקשם, החלו להתקבץ תומכי המאחז במבנים שנבנו על ידי אנשי המאחז, וזאת במטרה לסכל את אפשרות אכיפת פסק הדין. אנשי המאחז קידמו ופעלו לבניית מבנים חדשים ותשתיות לשיכוןם של אותם "גורמים מסכלים". נוכח פעילות זו לא נקפה המדינה אצבע ונתנה לתשתיות זו להתפתח עוד ועוד, ואיפשרה את התקבצותם של מאות תושבים במתחם. פניית העותר מס' 10 אל המשיבים בדרישה להשליט את הסדר הציבורי על הגורמים המפריעים והמאיימים באלימות מול כוחות הביטחון ותושבים פלסטינים בסביבה, לפרק באופן מיידי את תשתיות ההתבצרות, וכן לפעול בהתאם לאמצעים הרבים העומדים לרשותם, נשלחה עוד בתאריך 30.11.2016. הפנייה מעולם לא זכתה למענה מהותי מצד נמעניו. העתק מפנייה זו מצ"ב ומסומנת כנספח 3.

27. אכן, תרומתה במחדל של המדינה להיווצרותו של אותו "איום בשימוש באלימות", לנוכח אי המעש מטעמה ביחס להכנת תשתיות ההתבצרות מטעמם של אנשי עמונה, אינו יכול לבסס כיום צידוק להגשת הבקשה האמורה.

28. אבל מעבר לכך דומה שהטענה פשוט אינה נכונה, שהרי יש התחייבות של תושבי עמונה שלא להתנגד ולהתפנות בדרכי שלום וזו אינה מותנית בדחיית הפינוי אל מעבר למועד שנקבע לו בפסק הדין. זאת ועוד: תושבי עמונה התחייבו לפנות את המתחם "בדרכי שלום וללא עימות", "ואף אם לא ניתן יהיה לבצע את עמדת הדרג המדיני... בחלקה או במלואה, בשל צווים שיפוטיים" (סעיף 5 למתווה עמונה, נספח ב/1).

29. לפיכך, אין שחר לטענה של המדינה שהדחייה נדרשת לשם הבטחת פינוי בדרכי שלום, וגם אם היה שחר – אין הדבר מהווה עילה לעיכוב.

(ג) אי-עמידה ברף שנקבע לעיכוב ביצוע

30. לצערנו עלינו לשוב על דברים שכתבנו גם בתגובה לבקשת עיכוב הביצוע הראשונה: בקשת המדינה אינה כוללת משום מה שום התייחסות לרף שנקבעה הפסיקה לעיכובי ביצוע של פסקי דין. קצת מוזר שבקשה שנכתבה על-ידי פרקליטות המדינה והוגשה "על דעתו של היועץ המשפטי לממשלה" (והפעם גם פרקליט המדינה) אין בה ולו מילה אחת של ניתוח המצב המשפטי. ובכן, לא בכדי נעדר טיעון משפטי המבוסס על הפסיקה מהבקשה.

31. בקשת המדינה אינה מתקרבת לרף שנקבע בפסיקה לעיכוב ביצוע פסקי דין ואינה עומדת בשום קריטריון שנקבע בה. הסמכות לעכב ביצוע נועדה, כפי שקבע בית המשפט הנכבד, למקרים חריגים בלבד בהם היא נועדה "למניעת אי-צדק משווע". ראו למשל: בג"ץ 8887/06 אל-נאבות נ' שר הביטחון, פסקה 11 (עניין מגרון, החלטה מיום 25.3.2012); בג"ץ 9060/08 עבדאללה נ' שר הביטחון, פ"ד סה (2) 669, 675-672 (2012) (עניין גבעת האולפנה). במקומות אחרים נוסח הרף המצדיק עיכוב ביצוע כמקרה שאי היענות לו תביא "לאי-צדק ברור ובולט" (ע"א 230/87 שקולניק נ' זכאי, פ"ד מו(3) 279, 285 (1992), בעמוד 285).

32. המדינה לא הצביעה על "אי-צדק משווע" או על "אי-צדק ברור ובולט" שיגרם כתוצאה מביצוע פסק הדין במועדו. המדינה הודיעה כי היא ערוכה לפינוי ולהעברת המשפחות לפתרונות דיור זמניים, הגם שאלה לא כוללים את חלקה 38.

33. חמור הדבר במיוחד לנוכח העובדה שרק לפני חמישה שבועות דחה בית המשפט הנכבד את בקשת עיכוב הביצוע הראשונה וקבע כי: "הארכת מועד נוספת בענייננו תעלה כדי "פריצת סכרים" עמה לא ניתן להשלים. אינטרס הציבור הוא שפסקי דין יקוימו ככתבם וכלשונם, גם כאשר הם נוגעים לסוגיות רגישות מבחינה ציבורית, מדינית וחברתית". ובקשר לדחיית ביצוע פסקי דין בשל חשש לאלימות, נקבע: "המסר הטמון בכך הוא שניתן למנוע ביצועם של פסקי דין בשל חשש של המדינה מפני איומים ואלימות, מסר שעמו אין להשלים במדינת חוק".

34. בית המשפט הנכבד אף הזכיר בהחלטתו הקודמת את השהות הארוכה בת השנתיים שניתנה בפסק-הדין להערך לפינוי וקבע כי " פרק הזמן שניתן הוא ארוך לפי כל קנה מידה", תוך שהוא מזכיר את פרקי הזמן הקצרים בהרבה שניתנו במקרים קודמים כמו מגרון (שמונה חודשים), גבעת האולפנה (שנה) ועוד (ראו פסקה 19 להחלטה הקודמת).

35. אכן, חששו של בית המשפט הנכבד ש"בקשות להארכת מועד לביצועם של פסקי דין בסוגיות מסוימות תהפוכנה למעין מנהג קבוע (ריטואל)" מתממש. וכדי לגדוע את הנוהג הנפסל להיערך בדקה התשעים ולהציב את בית המשפט בפני דרישה לשפץ את פסק-דינו – יש לדחות על הסף בקשות מסוג זה שאינן נובעות מ"אי-צדק משווע" שיגרם מאי קבלתן.

36. לסיכום: אין עילה משפטית ואין תשתית עובדתית היוצרת את הרף הגבוה הנדרש לשם עיכוב ביצוע פסק-דין סופי וחלוט של בית המשפט העליון. היעדרות לבקשה היא גם מסוכנת בשל השלכות הרחוב שלה והמסר שיעלה ממנה..

37. בשולי הדברים, יש גורם אחד שאף אחד לא פנה אליו, ולא שאל לדעתו ביחס לכל מתווה, והם העותרים, אשר ממתניים מזה שני עשורים, ומנהלי מאבק בן 8 שנים לשוב לאדמותיהם. מפח הנפש שלהם מהגשת הבקשה הזו, ומההתחמקות המשפטיות המופיעות בה, מחמיר את הפגיעה בהם. העותרים יושבים בכפריהם וממתניים לביצוע פסק הדין של בית המשפט הנכבד, ובקשה זו הינה ביזוי של כבודם כבני אדם.

סוף דבר

38. לאור כל האמור, בית המשפט הנכבד מתבקש לדחות את הבקשה מכל וכל ולהורות בשלישית על קיום פסק הדין.

39. כמו-כן, מתבקש בית המשפט הנכבד לחייב את המשיבים בהוצאות נכבדות שיבטאו את החומרה שיש בהגשת בקשה כזו, (בקשה שנייה בסדרה!), שאינה עומדת בשום קנה מידה משפטי לעיכובי ביצוע ואינה כוללת מסד עובדתי היוצר ולו תחילתה של עילה. בית המשפט הנכבד גילה סבלנות כלפי המדינה בבקשתה הקודמת ולא חייבה בהוצאות, הפעם לראיתנו יש לחייבם בהוצאות נכבדות וכן, כמובן, בשכר טרחת עורכי-דינם של העותרים בתוספת מע"מ וריבית כחוק, זאת בייחוד לאור התנהלותם בפרשה כולה, ובפרט בחודשים האחרונים.

היום: 21 לחודש דצמבר, 2016

שלומי זכריה, עו"ד

מיכאל ספרד, עו"ד

ב"כ העותרים